

RIKOKSISTA IRTAUTUMISEN TUKEMINEN SOSIAALIHUOLLOSSA

Toimintaohje nuorisososiaalityöhön

Vantaan ja Keravan
hyvinvointialue

Sosiaalihuollon ydintehtävät

Sosiaalisten ongelmien vähentäminen, poistaminen ja kuntoutumisen sekä kotoutumisen turvaaminen

Asiakkaan oikeuksien ja osallisuuden turvaaminen, kuten opiskelu, työllistyminen, vaikuttamismahdollisuudet, sosiaalihuoltolain mukaiset palvelut, oman paikan löytäminen yhteiskunnasta, suhde yhteiskuntaan

Nuoren kasvun ja kehityksen turvaaminen, vanhemmuuden tukeminen, itsenäistymisen tukeminen, läheisten tuen tarpeen huomioiminen

Jokapäiväisestä elämästä selviytymisen tuki, kuten: asuminen, talous, työ, opiskelu, mielenterveys, päihde, väkivalta, kriisitilanteet ja muu fyysiseen, psyykkiseen, sosiaaliseen ja kognitiiviseen toimintakykyyn liittyvä tuen tarve

Palvelujen koordinointi, palveluohjaus, ostopalvelut, verkostotyö

Rakenteellinen sosiaalityö, yhteiskunnallinen oikeudenmukaisuus

Desistanssityöskentely

- Kun nuori on tutkintavankeudessa, odottaa oikeudenkäyntiä, tuomion täytäntöönpanoa tai ei päädy Rikosseuraamuslaitoksen asiakkuuteen, on vastuu nuoren rikoksista irtautumisen prosessin (desistanssi) tukemisesta sosiaalihuollossa
- Desistanssiproessi on luonteeltaan samanlainen kuin mikä tahansa muu ihmisen muutosproessi: harvoin suoraviivainen, nousujohteinen ja nopea
- Nuoren oma aikuistumisen ja henkisen kasvun prosessi: ei ole yhtä menetelmää tai tapaa tukea nuoren irtautumista rikollisuudesta ja aikuisen identiteetin rakentumista
- Sosiaalihuollon ydintehtävät eivät muutu, kun työskennellään nuorisorikollisuuden ilmiön parissa: sosiaalisen kuntoutuksen, ohjauksen, neuvonnan ja sosiaalityön keinoin, ostopalveluin, yhteistyössä kokemusasiantuntijoiden ja järjestöjen kanssa tuetaan nuoren arjen sujuvuutta ja edistetään hänelle hyvää elämää

Huomioi kuitenkin nämä

- Keskustelujen sisällöt tukevat uudenlaisen identiteetin rakentumista, nuorelle hyvää elämää
- Menetelmällisyys, arvotyöskentely, häpeän käsittely
- Kokemusasiantuntija työparina, toivoa muutoksen mahdollisuuteen
- Läheisten kanssa työskentely: tietoa rikosprosessista, keskustelutuki, vertaistuki, suhteiden vahvistumisen tukeminen
- Järjestöjen erityisosaaminen ja itsenäistymistä tukevat palvelut
- Erityiskysymykset: ihmiskauppa, lähisuhdeväkivalta, rikoksia tekevä on usein myös rikosten uhri, rikosperusteinen karkottaminen
- Neuropsykiatriset haasteet, päihdehuolto, mielenterveyspalvelut, erityisten oppijoiden tuki

Luota itseesi

- Nuorisosiaalityön ja –ohjauksen ammattilaiset ovat nuorten kohtaamisen erityisasiantuntijoita
- Tutkimus kuin tutkimus on osoittanut, että muutoksen ja toivon mahdollistaa erityisesti luottamuksellinen, välitön, avoin, välittävä ja kiireetön yhteistyösuhde asiakkaan ja ammattilaisen kesken.
- Hyödynnä hyvinvointialueen palveluja monipuolisesti ja pitkäjänteisesti silloin kun et itse resurssien puutteiden vuoksi voi olla nuoren rinnalla kulkija, luottotyöntekijä
- Tuo esiin huomaamiasi haasteita omavalvontasuunnitelman mukaisesti, rakenteellisen sosiaalityön keinoin

Esimerkkejä järjestöistä

- konsultoi, pyydä koulutusta, hyödynnä oppaita

[Kriminaalihuollon tukisäätiö](#)

[Kris](#)

[Kalliola, Vahvasti tukien –kuntoutus](#)

[Silta-valmennusyhdistys](#)

[Aseman lapset ry](#)

[Barnavårdsföreningen, Oman elämäni supertähti –toiminta jälkihuoltoon](#)

[Diakonissalaitos, Vamos!](#)

[Romanifoorumi, D7 -hanke](#)

Tietoa asiakastyöhön

Good Lives Model: [kansainväliset artikkelit](#)

Ristolainen Paula. 2020. Vantaan kaupunki & Laurea-ammattikorkeakoulu. [Toipumisorientoitunut työote asiakastyössä.](#)

Kaukonen Paula. 2020. Turun ammattikorkeakoulu, opinnäytetyö. [Systeeminen malli turun aikuissosiaalityön yksikössä – Työntekijöiden kokemuksia mallin käytöstä.](#)

Hannele Sorri, Linnea Alho, Noemi Kortetmäki, Janina Koski. 2020. Vantaan kaupunki: Nuorisopalvelut ja Nuorten aikuisten sosiaalipalvelut, Moodi-hanke. [Heijastuksia -toimintamalli. Psykososiaalisen vahvistamisen polku nuorille aikuisille.](#)

Pekka Karjalainen, Minna Kivipelto, Eeva Liukko & Heidi Muurinen. 2021. THL – OHJAUS 1/2021. [Osallisuutta ja toimintakykyä vahvistava aikuissosiaalityö – opas ammattilaisille.](#)

Yhteiskunnallisia näkökulmia

[Huumekuolemien ehkäisyn asiantuntijaryhmä \(HEAR\)](#)

[Sosiaali- ja terveysministeriö. Rakenteellinen sosiaalityö.](#)

[Rikksentorjuntaneuvosto](#)

[TUOVI. Sisäisen turvallisuuden portaali, rikollisuus.](#)

Kaukonen Olavi. Oikeusministeriön julkaisuja, Selvityksiä ja ohjeita 2022:2. [Rikksentorjunta ja hyvinvointivaltion muutos. Selvityshenkilön arviot ja ehdotukset kansallisen rikksentorjunnan uudistamistarpeista.](#)

Hyvinvointialueen hyvinvointikertomus & turvallisuussuunnitelma

Esimerkkejä lisäkoulutuksesta

Laurea-ammattikorkeakoulu: sosiaali- ja rikosseuraamusala, avoin ammattikorkeakoulu

Avoimet yliopistot: mm. kriminologia, rikosoikeus, sosiologia

Irti huumeista ry & Sininauhaliitto: Palasista eteenpäin -työmenetelmä tukemaan läheisiä nuoren huumeiden käytön synnyttämässä kriisissä.

Tulossa 2023:

Nuorisorikollisuuden koulutuskokonaisuus, Aseman lapset ry
Hyvinvointialueet vähentämässä uusintarikollisuutta, Krits

